

Sygn. akt I NSW 3127/20

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu wyborczego J.K.

przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 16 lipca 2020 r. J.K. złożyła za pośrednictwem Poczty [...] protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej. Wnosząca protest wzięła udział dnia 12 lipca 2020 r. w głosowaniu w komisji obwodowej nr [...] w C. na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania wydanego przez Burmistrza Miasta K. Wraz ze składającą protest, na tych samych zasadach głos swój oddały trzy inne osoby towarzyszące J.K. Po zapoznaniu się z treścią protokołu, wnosząca protest stwierdziła, że komisja obwodowa nie odnotowała w protokole głosowania ani jednego głosu oddanego na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania. Jako dowód w sprawie, wnosząca protest dołączyła imiona i nazwiska oraz numery telefonów komórkowych osób, które miały wraz z nią wziąć udział w głosowaniu w

komisji obwodowej nr [...] w C. na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania.

Prokurator Generalny oraz Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wnieśli o wyrażenie opinii, że zarzut protestu wyborczego jest zasadny, lecz naruszenie przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm.; dalej: k.wyb.) w zw. z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych a Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej: u.wyb.2020) nie miało wpływu na wynik wyborów. Przewodniczący PKW zaznaczył jednak, że niewskazanie w protokole liczby wyborców, którzy głosowali na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania nie przesądza o tym, że głosy oddane przez wnoszącą protest nie zostały uwzględnione przy ustalaniu wyniku wyborów. Komisja nie ma możliwości weryfikacji podczas liczenia głosów, czy dany głos był oddany przez wyborcę głosującego na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania. Nadto w lokalu wyborczym Ob.KW w C. obecny był mąż zaufania, który nie wniósł zastrzeżeń do protokołu.

Okręgowa Komisja Wyborcza w N. w której Okręgu mieści się Obwodowa Komisja Wyborcza w C., wyjaśniła, że w protokole wyników głosowania w rubryce 6 wadliwie nie wpisano liczby osób głosujących na podstawie zaświadczenia, co jest oczywista omyłką pisarską. Osoby głosujące na podstawie zaświadczenia zostały jednak doliczone do liczby osób uprawnionych do głosowania wpisane w punkcie 2 protokołu. Wobec powyższego protokół odzwierciedla zarówno prawidłową liczbę osób głosujących w Ob. KW w C. jak i liczbę oddanych przez nich głosów. Nadto podkreślono, że protokół głosowania został sporządzony w obecności wszystkich członków Komisji oraz przy udziale męża zaufania kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej R.T.. Do wyjaśnień załączono kopię protokołu posiedzenia 27 lipca 2020 r. oraz kopię protokołu głosowania z obwodzie nr [...] w C..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest przeciwko ważności wyborów prezydenckich ma podstawy konstytucyjne. Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo

zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te określono w art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 684, dalej: k.wyb.) oraz - w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej - w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Najwyższy ustalił, że zarzut nieprawidłowego zliczenia głosów w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w C. jest zasadny jedynie z uwagi na nieprawidłowe zakwalifikowanie głosów oddanych przez osoby głosujące na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania do ogólnej liczby osób głosujących, bez ich wskazania w odpowiedniej rubryce w protokole. Tym samym zarzut podniesiony przez wnoszącą protest sprowadza się do nieprawidłowego sporządzenia protokołu wyników głosowania w obwodzie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonego w dniu 12 lipca 2020 r. Obwodowa Komisja Wyborcza w C. wyjaśniła, że wskazanie w rubryce 6 „liczba wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowanie” zerowej liczby oddanych na tej podstawie głosów, stanowi omyłkę pisarską. W rzeczywistości osób głosujących na podstawie zaświadczenia było 77, a oddane przez nich głosy omyłkowo zostały zaliczone do osób uprawnionych do głosowania. Głos oddany przez wnoszącą protest jak i pozostałe głosy oddane przez osoby głosujące na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, zostały uwzględnione w ogólnej liczbie głosów oddanych na poszczególnych kandydatów.

Procedura rozliczenia kart do głosowania została szczegółowo opisana w pkt 90 wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania

utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r., stanowiących załącznik do uchwały nr 183/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie (M.P. z 2020 r., poz. 565), zwanych dalej „wytycznymi”. W ppkt 7 wskazano, że wypełnianie punktu 6 protokołu głosowania następuje w ten sposób, że „Komisja ustala liczbę wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania. Ustalenia tego dokonuje się na podstawie liczby adnotacji „Z 28.06” w rubryce spisu „Uwagi”, potwierdzających głosowanie na podstawie zaświadczenia. Uzyskaną liczbę komisja obowiązkowo porównuje z liczbą otrzymanych zaświadczeń. Liczby te powinny być równe. Jeżeli zachodzi rozbieżność pomiędzy tymi liczbami, komisja dokonuje ponownego przeliczenia. Ustaloną przez komisję liczbę wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania wpisuje się w punkcie 6 protokołu głosowania”.

W tym miejscu wskazać jednak należy, że protest wyborczy nie może zostać wniesiony z innego powodu niż wskazany w art. 82 k.wyb., w tym ewentualnego naruszenia pozakodeksowego źródła prawa wyborczego. Sformułowane przez wnoszącą protest zarzuty sprowadzają się do ewentualnego naruszenia „wytycznych”. W orzecznictwie zarówno Sądu Najwyższego, jak i Naczelnego Sądu Administracyjnego nie kwestionuje się tego, że wytyczne wydawane przez Państwową Komisję Wyborczą - choć nie mają charakteru prawa powszechnie obowiązującego - nie są pozbawione jakiegokolwiek znaczenia normatywnego, stanowiąc „pomocniczą dyrektywę dla kształtowania standardów demokratycznych procedur wyborczych i referendalnych” (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 13 listopada 2012 r., II OSK 2467/12, LEX nr 1291975) i że „zaliczają się one do aktów prawa wewnętrznego” (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 października 2017 r., II OSK 2074/17, LEX nr 2404407). Sąd Najwyższy także nie odmawia wytycznym charakteru normatywnego, traktując wytyczne wyborcze jako „sui generis akt wykonawczy” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2000 r., III SW 74/00, OSNAPIUS 2001 Nr 3, poz. 96). Naruszenie „wytycznych” nie może jednak stanowić podstawy protestu wyborczego.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy nie stwierdził naruszenia przepisów prawa wyborczego dotyczącego głosowania oraz prawidłowego ustalenia wyniku głosowania w Ob. KW w C. w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. Wskazane przez wnoszącą protest nieprawidłowe sporządzenie protokołu stanowi uchybienie, które jednak nie miało wpływu na ustalenie wyniku wyborów.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 w zw. z art. 321 § 3 w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, orzekł jak w sentencji postanowienia.